

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

Participation of community leaders for alcohol drinking prevention in Thungchang District, Nan Province

ทรงพล ศาลาคาม* ส.บ. (สาธารณสุขศาสตร์)

Songphon Salakham* (P.H.)

อารยา ประเสริฐชัย** ปร.ด.

Araya Prasertchai** Ph.D.

(วิจัยเพื่อการพัฒนาสุขภาพ)

(Research and Public health)

ช่อทิพย์ บรมธนรัตน์** ส.ด.

Chawthip Baromtanarat** Dr.P.H.

(บริหารสาธารณสุข)

(Public Health Administration)

*นักศึกษาปริญญาโท สาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต

*Master degree of Public Health in Public

(บริหารสาธารณสุข) สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

Health Administration of Health Science,

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

Sukhothai Thammathirat Open University

**สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

**School of Health Science,

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

Sukhothai Thammathirat Open University

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนารั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) อธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนใน การป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่ศึกษา จำนวน 165 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่าง แบบเฉพาะเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 67.27 อายุเฉลี่ยประมาณ 50 ปี สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 91.51 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 55.76 เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบล/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 46.06 ดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 53.94 มีระดับความรู้ในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับที่สูง ร้อยละ 67.27 มีทัศนคติเห็นด้วยกับการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับที่สูง ร้อยละ 64.24 มีการปฏิบัติตัวในการบังคับ ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับที่สูง ร้อยละ 46.67 (2) การมีส่วนร่วมใน การป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับที่สูงทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการประเมินผล ด้านการตัดสินใจ ด้าน การปฏิบัติการ ส่วนด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ระดับปานกลาง พบว่า ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาการดำรง ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกระดัดต่ำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ($r = 0.205, 0.215$ ตามลำดับ) ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกระดัดปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 ($r = 0.365, 0.391, 0.639$ ตามลำดับ) ส่วน อายุ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันการดื่ม

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน จากผลการศึกษาเสนอแนะให้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรมสอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทของชุมชน โดยการเพิ่มบทบาทผู้นำชุมชนในการสร้างจิตสำนึก สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชน และผลักดันให้เกิดมาตรการชุมชน และการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Abstract

The purposes of this descriptive research were to (1) describe personal characteristic; knowledge, attitude and practice of community leader for alcohol drinking (2) study the participation of community leaders for alcohol drinking prevention and (3) examine the relationship between the personal characteristic, knowledge, attitude, practice of community leader for alcohol drinking and the participation of community leaders for alcohol drinking prevention. A sample of 165 participants was selected, using the purposive sampling method, from who is the community leaders in Thungchang District, Nan Province. Data were collected using a questionnaire, whose reliability value was about 0.88, and then analyzed to determine percentages, means, standard deviation and Pearson product-moment correlation. The results of this study were as follows; community leaders are male (67.27%), age in rang of 51–60 years old (41.82%), most were married (91.51%), Graduated high school or equivalent (55.76%), they were still subdistrict council members or subdistrict municipality members (46.06%), appointed positions lower 5 years (53.94%), high level of knowledge for alcohol drinking prevention (67.27%), high level of attitude for alcohol drinking prevention (64.24%), high level of practice of community leaders for alcohol drinking prevention (46.67%), high level of participation of community leaders for alcohol drinking prevention in 3 aspect such as: evaluation, determine and practice whereas moderate level of the benefit obtain stage. The positions, duration of appointed positions were low positive associated, different statistical significant level of 0.01 ($r = 0.205$, 0.215 respective). Knowledge, attitude and practice of community were moderate positive associated, different statistical significant level of 0.001 ($r = 0.365$, 0.391 , 0.639). whereas age and educational level were not. From this result recommended for usage in planning and development process according to folk way and communities development condition, enhance the role of community leaders for alcohol drinking prevention in term of health advocacy, strengthen personal accountability, strengthen knowledge and the low understanding in people and strengthen public policy for drinking prevention and respect in law. For more efficiency.

คำสำคัญ

ผู้นำชุมชน, การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

Key words

community leader, alcohol drinking

บทนำ

ปัจจุบันผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัญหาสุขภาพ เศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญในระดับประเทศและระดับโลก เครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อผู้ดื่มและบุคคลรอบข้าง โดยก่อให้เกิดผลเสียหลายต่อสุขภาพและร่างกายผู้ดื่ม เช่น โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคตับ โรคพิษสุราเรื้อรัง การติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ โรคมะเร็ง กลุ่มการบาดเจ็บ/

อุบัติเหตุ และปัญหาสุขภาพอื่น ๆ เช่น การทะเลาะวิวาท การให้ความรุนแรง อาชญากรรมและอุบัติเหตุบนท้องถนน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้มีผู้เสียชีวิตทั่วโลกประมาณปีละ 3.3 ล้านคน ก่อให้เกิดความสูญเสียทางสุขภาพเท่ากับร้อยละ 5.9 ของภาระโรคทั่วโลก ซึ่งเป็นความเสียหายที่สูงกว่าสาเหตุจากการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ หรือวัณโรค⁽¹⁾ ประเทศไทย ปี 2554 พบว่า จังหวัดในภาคเหนือมีความชุกของนักดื่มในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปสูงที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ จังหวัดพะเยา (ร้อยละ 54.00) จังหวัดแพร่ (ร้อยละ 50.50) จังหวัดเชียงราย (ร้อยละ 49.30) จังหวัดนครพนม (ร้อยละ 47.30) จังหวัดน่าน (ร้อยละ 46.70) ตามลำดับ ซึ่งสังคมไทยในปัจจุบันมีนักดื่มหน้าใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประมาณปีละ 2.60 แสนคน ปัญหาที่ตามมาจากการดื่มคือ ปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากสาเหตุของการดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาครอบครัว ปัญหาการใช้ความรุนแรงและปัญหาทางการเงิน⁽²⁾

สถานการณ์ของจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2554 ในประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 31.50 เป็นอันดับ 5 ของประเทศ และคิดเป็นร้อยละ 46.70 ของประชาชนในจังหวัดน่านทั้งหมด จำแนกเพศชายร้อยละ 71.20 และเพศหญิงร้อยละ 22.10 ในส่วนของเยาวชน อายุ 15-19 ปี มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 23.90 เป็นอันดับ 7 ของประเทศ⁽²⁾ และจากผลสำรวจข้อมูลล่าสุด ปี พ.ศ. 2558 พบว่า เยาวชนอายุ 15-19 ปี มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 31.62 แนวโน้มคงที่เปรียบเทียบกับข้อมูล ปี พ.ศ. 2557⁽³⁾

จากข้อมูลการสำรวจในพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง ใน ปี พ.ศ. 2553 พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครัวเรือนสูงถึงร้อยละ 70.00 และเพิ่มเป็นร้อยละ 95.00 ในปี พ.ศ. 2558⁽⁴⁾ ด้านพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้แรงงาน ส่งผลทำให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เกิดจากดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ไขมัน

ในเลือดสูง ซึ่งเป็นปัญหาในอันดับต้น ๆ ของอำเภอทุ่งช้าง แม้ว่าปัจจุบันได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เช่น การห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ หน่วยงานราชการ วัด โรงเรียน การจำกัดช่วงเวลา ในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี แต่ส่งผลให้ประชาชนลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้บางส่วนเท่านั้น ปัจจัยสำคัญทำให้การดำเนินงานการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานผลักดันนโยบายลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์สู่การปฏิบัติ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหา ร่วมกำหนดนโยบายสาธารณะ มาตรการชุมชน เริ่มต้นจากงานบุญงานศพ มีผลบังคับใช้ที่เป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง⁽⁵⁾

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นที่มาของการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ในประเด็นการสร้างจิตสำนึก ความเข้าใจและความตระหนักให้ประชาชนเห็นความสำคัญร่วมมือ ร่วมใจ แก้ไขปัญหาพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง และยังยืน โดยนำแนวคิด ทฤษฎี ความรู้ ทักษะ ทักษะ การปฏิบัติตัว (knowledge attitudes practices: KAP) และแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล โดยให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายสาธารณะ การบังคับใช้กฎหมาย การใช้มาตรการของชุมชน และกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

วัตถุประสงค์และวิธีการศึกษา

รูปแบบการศึกษา เชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่ออธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และความ

สัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชน กับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

ประชากร คือ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ของอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ในปี พ.ศ. 2559 สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 165 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการค้นคว้า และทบทวนวรรณกรรม แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้นำชุมชน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ความรู้ของผู้นำชุมชนที่เป็นการรับรู้ข้อมูลด้านต่างๆ เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ นโยบายสาธารณะ มาตรการของชุมชน กิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการปลอดเหล้า ผลเสียต่อสุขภาพ ที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

ส่วนที่ 3 ทักษะคิดในการแสดงออกของผู้นำชุมชน เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อบุคคล สถานที่ สิ่งของ หรือเหตุการณ์สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมของผู้นำชุมชนที่ได้ปฏิบัติตัว และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน การร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เมาไม่ขับ การงดเหล้าเข้าพรรษา เป็นต้น

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการทำงานร่วมกันของผู้นำชุมชน ในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลทำให้เกิดการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชนของอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน

ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านประเมินผล

ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา โดยดำเนินการขอหนังสือรับรองจริยธรรมในคนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ในการเก็บข้อมูล ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ และทำความเข้าใจในการทำการศึกษากับประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้นำชุมชน พร้อมแนบหนังสือยินยอมขออนุญาตทำการศึกษาวิจัยในคน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ใช้เกณฑ์ของ Elifson Kirk W. มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 แบ่งระดับดังนี้⁽⁶⁾

$r = 0$ หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ (no relationship)

$r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ (weak relationship)

$r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง (moderate relationship)

$r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง (strong relationship)

$r = \pm 1$ หมายถึง มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ (perfect relationship)

ผลการศึกษา

1. **คุณลักษณะส่วนบุคคลผู้นำชุมชน** ผลการวิจัยพบว่า เพศชายมากกว่าเพศหญิง ร้อยละ 67.27 และ 32.73 ตามลำดับ อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 41.82 มีสถานภาพสมรส คู่ ร้อยละ 91.51 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 55.76 มีตำแหน่งหน้าที่เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบล/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 46.06 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 53.94

2. **ความรู้** เป็นการวัดการรับรู้ข้อมูลด้านต่างๆ ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ นโยบายสาธารณะ มาตรการของชุมชน กิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการปลอดเหล้า ผลเสียต่อสุขภาพที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตอบถูกร้อยละ 82.67 ของประเด็นทั้งหมด หัวข้อที่ตอบถูกมากที่สุดคือ หัวข้อกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในประเด็น “งดเหล้าเข้าพรรษา” เป็นกิจกรรมที่ช่วยลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตอบถูกร้อยละ 99.39 รองลงมา ได้แก่ ประเด็น “เมาไม่ขับ” เป็นกิจกรรมที่ช่วยลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุบนถนน ร้อยละ 97.58 ประเด็นการโฆษณา “เลิกเหล้า เลิกจน” เป็นกิจกรรมที่ช่วยลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 95.15 ตามลำดับ หัวข้อที่ตอบถูกน้อยที่สุดคือ หัวข้อนโยบายสาธารณะ ประเด็นสามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในช่วงเวลา 16.00 น. - 24.00 น. ร้อยละ 51.52 และภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่ตอบผิด ร้อยละ 17.33 โดยผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ในเรื่องของนโยบายสาธารณะ มาตรการของชุมชน กิจกรรมต่างๆ เพื่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน อยู่ในระดับที่สูง ร้อยละ 67.27

3. **ทัศนคติ** เป็นการวัดการแสดงออกของผู้นำชุมชนว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ต่อบุคคล สถานที่ สิ่งของ หรือเหตุการณ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อการป้องกันการ

ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทัศนคติต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า มีทัศนคติส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่สูง ร้อยละ 64.24 โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ ประเด็นผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ค่าเฉลี่ย 4.57 รองลงมา ประเด็นกิจกรรมรณรงค์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเทศกาลปีใหม่เมือง ช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ ค่าเฉลี่ย 4.53 และประเด็นการสนับสนุนบุคคลต้นแบบ ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแบบอย่างในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ค่าเฉลี่ย 4.47 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด ได้แก่ ประเด็นมาตรการของชุมชนใช้กับบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วสร้างความเดือดร้อน ความรำคาญ ค่าเฉลี่ย 2.38

4. **การปฏิบัติตัว** จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามพฤติกรรมของผู้นำชุมชนที่ได้ปฏิบัติตัวและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน การร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เมาไม่ขับ การงดเหล้าเข้าพรรษา เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตัว ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่สูง ร้อยละ 46.67 โดย 3 อันดับ ได้แก่ ประเด็นท่านมอบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นของขวัญกับบุคคลที่ท่านเคารพนับถือ ค่าเฉลี่ย 2.84 รองลงมา ประเด็นท่านเข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาและทุกวันพระ ของอำเภอทุ่งช้าง ค่าเฉลี่ย 2.42 และประเด็นท่านเป็นแบบอย่างที่ดีในการลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และท่านรณรงค์ไม่ให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเยาวชนต่ำกว่าอายุ 20 ปี และคนเมาไม่ได้สติ มีสัดส่วนค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน 2.41 ในส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ประเด็นท่านจัดทำป้ายรณรงค์ประชาสัมพันธ์ไว้ในหมู่บ้าน ชุมชนเพื่อลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ค่าเฉลี่ย 1.99

5. **การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน** จากข้อมูลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลทำให้เกิดการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชนของอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับที่สูง ได้แก่ ด้านการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.28 ด้านการตัดสินใจ

ค่าเฉลี่ย 3.82 ด้านการปฏิบัติการ ค่าเฉลี่ย 3.69 ตามลำดับ ในส่วนด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.57 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้นำชุมชน จำแนกออกเป็น 4 ด้าน

ด้านการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
ด้านการตัดสินใจ	3.82	0.142	สูง
ด้านการปฏิบัติ	3.69	0.177	สูง
ด้านการรับผลประโยชน์	3.57	0.163	ปานกลาง
ด้านการประเมินผล	4.28	0.141	สูง

6. การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล (อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง) ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตัวของกลุ่มตัวอย่างกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ($r = 0.205, 0.215$ ตามลำดับ)

ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติตัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 ($r = 0.365, 0.391, 0.639$ ตามลำดับ) ในส่วนของอายุ ระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตัว	การมีส่วนร่วมในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
	r	p-value	ระดับความสัมพันธ์
อายุ	0.090	0.251	ไม่สัมพันธ์
ระดับการศึกษา	0.103	0.190	ไม่สัมพันธ์
ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน	0.205	0.008	ระดับต่ำ
ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง	0.215	0.006	ระดับต่ำ
ความรู้	0.365	0.000	ระดับปานกลาง
ทักษะ	0.391	0.000	ระดับปานกลาง
การปฏิบัติตัว	0.639	0.000	ระดับปานกลาง

* $p < 0.01$, ** $p < 0.001$

วิจารณ์และสรุป

จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชนที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล รวมไปถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ที่ยั่งยืน โดยนำมาอภิปรายผลได้ตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้นำชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำ สืบเนื่องที่ผ่านมามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมของชุมชนที่ผ่านมานั้น มีผู้นำชุมชนหลากหลายอาชีพอาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชน ซึ่งเป็นแกนนำสำคัญร่วมพัฒนาชุมชนและมองเห็นปัญหา มีประสบการณ์การทำงานเป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ผู้นำชุมชนที่ทำงานมาเป็นระยะเวลาหนึ่งจะมีประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้ มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ และมุ่งมั่นจะดำเนินการป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ในชุมชนได้ดี⁽⁷⁾ ซึ่งแตกต่างกับอายุและระดับการศึกษา ที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาความร่วมมือในการป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

2. ด้านความรู้ของผู้นำชุมชนที่เป็นการรับรู้ข้อมูลด้านต่างๆ เกี่ยวกับเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ นโยบายสาธารณะ มาตรการของชุมชน กิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการปลอดเหล้า ผลเสียต่อสุขภาพ ที่เป็นการป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนมีระดับความรู้ในระดับที่สูงร้อยละ 67.27 เนื่องจากมีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับผู้นำชุมชนอยู่ตลอดเวลา และจากการได้รับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ช่องทางต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ทำให้ผู้นำชุมชนมีความรู้ระดับหนึ่ง ในส่วน

ประเด็นด้านกฎหมายและนโยบายสาธารณะยังอยู่ในระดับต่ำ โดยที่ประชาชนยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและบทกำหนดโทษของกฎหมายที่มีผลบังคับใช้⁽⁸⁾ ซึ่งสอดคล้องกับความรู้เรื่องนโยบายสาธารณะเพื่อลดการบริโภคเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ ควรเน้นมาตรการทางกฎหมายในเรื่องเวลาจำหน่ายเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ร่วมกับมาตรการทางสังคม และควรรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องทุกช่องทาง โดยเฉพาะสื่อท้องถิ่น⁽⁵⁾

3. ด้านทัศนคติของผู้นำชุมชนในการแสดงออกเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อบุคคล สถานที่ สิ่งของ หรือเหตุการณ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อการป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์พบว่า ประเด็นผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการ ลด ละ เลิก เครื่องติ่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 4.57 แต่ประเด็นที่พบว่า ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับที่ต่ำคือ ประเด็นมาตรการของชุมชนใช้กับบุคคลที่ติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์แล้วสร้างความเดือดร้อน ความรำคาญ ค่าเฉลี่ย 2.38 แสดงให้เห็นว่า ผู้นำชุมชนเห็นด้วยกับการป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ในชุมชนเป็นอย่างดี รวมไปถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีในการ ลด ละ เลิก เครื่องติ่มแอลกอฮอล์ แต่ยังขาดการนำปฏิบัติที่จริงจังต่อเนื่องและยั่งยืน รวมไปถึงการสร้างความเข้าใจ จิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมลดปัญหาการติ่มแอลกอฮอล์ของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่กล่าวไว้ว่า การกำหนดแนวทางหรือกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนมาจัดการกับปัญหาการป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ โดยให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันทบทวนแนวทางและมาตรการทางสังคม เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ก่อนจะนำไปใช้ดำเนินงานในชุมชนได้⁽⁹⁾

4. ด้านการปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชนในด้านของการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ การร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ เช่น เมาไม่ขับ การงดเหล้าเข้าพรรษา เป็นต้น พบว่า ประเด็นอยู่ในระดับที่สูงคือ ท่านมอบเครื่องติ่มแอลกอฮอล์เป็นของขวัญกับบุคคลที่ท่าน

เคารพนับถือ ค่าเฉลี่ย 2.84 ในด้านการปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชน มีวัฒนธรรมการมอบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นของขวัญให้กับบุคคลที่เคารพนับถือหรือผู้มีพระคุณ เนื่องจากเห็นว่า คนที่รับนั้นเป็นคนชอบดื่ม จากการศึกษาพบว่า 1 ใน 5 เคยซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นของขวัญ เนื่องจากคิดว่า คนรับชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์⁽¹⁰⁾ และสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า การปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่เสริมให้ประชาชนในชุมชนเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้⁽⁹⁾

5. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลทำให้เกิดการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน ของอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านประเมินผล พบว่า ค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับที่สูง ได้แก่ ด้านการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.28 ด้านการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 3.82 ด้านการปฏิบัติการ ค่าเฉลี่ย 3.69 ตามลำดับ ในส่วนด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.57 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา การที่จะทำให้ผู้นำชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมนั้นมีเหตุผลอยู่ 2 ประการ คือ ตนจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำลงไป และการได้รับการชักชวนหรือบอกกล่าวให้เข้าร่วม โดยมีเหตุผลใจเป็นตัวชักนำ⁽⁷⁾

สรุปได้ว่า ความรู้ ทศนคติ การปฏิบัติตัวของผู้นำชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล ในระดับปานกลาง ซึ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของชุมชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน จะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้นำชุมชนต้องมีความเป็นผู้นำ เสียสละ มีองค์ความรู้ มีทัศนคติที่ดี และปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแกนนำในการสร้างความร่วมมือร่วมใจของประชาชนและเครือข่ายในชุมชน เพื่อนำไปสู่การ

ป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ไ้ยังยืนต่อไป ผลการศึกษาการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดน่าน การทำงานในชุมชนให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมของเครือข่ายของประชาชนในการขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมของบุคคลและชุมชนในทางที่ดีขึ้น ตลอดจนการกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะร่วมกัน กำหนดทิศทาง มาตรการและแนวทางในการสร้างสุขภาพของคนชุมชน โดยบุคคลที่เป็นแกนนำสำคัญคือ ผู้นำชุมชน ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มองค์กรทางสังคมที่มีเข้ามาร่วมกันคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับประโยชน์ อันเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน⁽¹¹⁾

ในส่วนของการข้อคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้นำชุมชน เกี่ยวกับการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชนอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การยกเลิกโรงกลั่นสุราในชุมชน เพื่อลดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย ร้อยละ 36.17 การสร้างมาตรการชุมชนให้เข้มแข็งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ การส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์ งดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 19.15 และรัฐบาลควรยกเลิกส่งเสริมการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศ ร้อยละ 10.64 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นของอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน รัฐบาลได้อนุญาตให้ชุมชนตั้งโรงกลั่นสุราในชุมชน ทำให้การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ได้ง่ายมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นอนาคตของชาติ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ รวมไปถึงผลกระทบต่อครอบครัว สังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐบาลควรหาแนวทางและมาตรการจัดการกับปัญหา และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของผู้ที่ผู้นำชุมชนในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม

ดื่มแอลกอฮอล์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยแบ่งออกเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้รัดกุมมากขึ้นในการขออนุญาตตั้งโรงกลั่นสุราในชุมชน เพื่อลดผลกระทบ และการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้นในชุมชน

2. รัฐบาลควรเพิ่มนโยบายสาธารณะ และมีการจัดเวทีขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกัน และลดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เพิ่มการถ่ายทอดนโยบาย และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เข้าถึงประชาชนในระดับชุมชน หมู่บ้านมากขึ้น และสนับสนุนให้เกิดมาตรการของชุมชนที่เห็นผลเป็นรูปธรรมในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4. เน้นนโยบายเชิงรุก เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน รวมถึงทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดวิเคราะห์ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการ ร่วมประเมินผล เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้นำชุมชนในพื้นที่ให้เพิ่มบทบาท และเป็นแกนนำสำคัญในการสร้างจิตสำนึก สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนในการ ลด ละ เลิก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ผู้นำชุมชนในพื้นที่ เน้นการสร้างแรงจูงใจกับประชาชน ชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อผลักดันมาตรการชุมชนให้มีการบังคับใช้ที่เป็นรูปธรรม และการปฏิบัติตามกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการ ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับประชาชน และให้การสนับสนุนบุคคลที่สามารถ ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้สำเร็จเป็นบุคคลต้นแบบในชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ได้รับความกรุณาอย่างดียิ่ง และความร่วมมือจากผู้นำชุมชน คือ นายกเทศมนตรีเทศบาลทุกแห่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ท่านั้น ผู้ใหญ่บ้าน ประธาน อสม. ทุกหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ผศ. ดร.อารยา ประเสริฐชัย และ ผศ. ดร.ช่อทิพย์ บรมธนรัตน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศาสตรสุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี และขอขอบพระคุณ นายแพทย์ นิพนธ์ พัฒนกิจเรือง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดน่าน นายกมล ไชยอำมิตร สาธารณสุขอำเภอทุ่งช้าง ดร.อิสราภ มาเรือน นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปัว นายกรภัทร ชันไชย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุ่งช้าง นางนลินภัทร์ พืชระแสงกาญจน์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลทุ่งช้าง ตลอดจนบุคลากรในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุ่งช้างทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษา สนับสนุนทั้งด้านวิชาการ และการปฏิบัติงานตลอดเวลาในการวิจัย จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. ทักษพล ธรรมรังสี. รายงานสถานการณ์โรค NCDs วิฤตสุขภาพ วิฤตสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักวิจัยนโยบายสร้างเสริมสุขภาพ; 2557.
2. สุรศักดิ์ ไชยสงค์, กัณณพนธ์ ภักดีเศรษฐกุล, ทักษพล ธรรมรังสี. รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2554. นนทบุรี: เดอะ กราฟิโก ซิสเต็มส์; 2556.
3. สำนักตรวจและประเมินผล. แบบรายงานการตรวจราชการระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เขตสุขภาพที่ 1 จังหวัดน่าน ครั้งที่ 1 วันที่ 23-25 กุมภาพันธ์ 2559 [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 27 ต.ค. 2559]. แหล่งข้อมูล: <http://bie.moph.go>.

- th/eins59/index.php?code=A11103&&ch=22&&province=55
4. นลินภัทร์ พัชรแสงกาญจน์. รายงานการประชุมสรุปผลงานประจำปีกลุ่มงานยาเสพติด โรงพยาบาลทุ่งช้าง. การประชุมสรุปผลงานประจำปีกลุ่มงานยาเสพติด โรงพยาบาลทุ่งช้าง ครั้งที่ 5/2559; วันที่ 30 พฤษภาคม 2559; ห้องประชุมโรงพยาบาลทุ่งช้าง. น่าน: โรงพยาบาลทุ่งช้าง; 2559.
 5. จงจิต ปินศิริ. การพัฒนานโยบายสาธารณะลดการบริโภคสุรา อำเภอพาน จังหวัดน่าน ปี 2550. พุทธชินราชเวชสาร [อินเทอร์เน็ต]. 2551 [สืบค้นเมื่อ 16 มิ.ย. 2559]; 25:741-50. เข้าถึงได้จาก: http://digi.library.tu.ac.th/journal/0164/25_3_may_aug_2551/05PAGE741_PAGE750.pdf
 6. จิรสุตา บัวผัน, ประจักษ์ บัวผัน, พรทิพย์ คำพอ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของทันตแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชนเขตสาธารณสุขที่ 12. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น [อินเทอร์เน็ต]. 2554 [สืบค้นเมื่อ 29 ก.ย. 2559]; 16:679-92. เข้าถึงได้จาก: http://www.resjournal.kku.ac.th/abstract/16_6_679.pdf
 7. อุทัย ดีपालะ. การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. อดิเรก: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์; 2551.
 8. สาคิด ปัญญาธิง. ผลของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชนบ้านเมืองคง เขตเทศบาลบ้านเพชรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ [วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2556.
 9. ศิริพันธ์ สารมณีส, รัชญา ธนะวงศ์, วุฒิการณ์ อุปจักร, ณัฐธิญา พรหมณธ์ธนโชติ, สุวิทย์ ศรีตันไชย. โครงการศึกษาประสิทธิผลของการติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาการดื่มสุรา โดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลน้ำเกีฮ่วน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน. เชียงใหม่: แผนงานการพัฒนากระบวนการดูแลผู้ที่มีปัญหาการดื่มสุรา (ผรส.); 2557.
 10. ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน. รายงานการวิจัยประเมินผลการรณรงค์ “งดเหล้าเข้าพรรษาปี 2553” : กรณีศึกษาประชาชน อายุ 15 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และใน 20 จังหวัดทั่วประเทศ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน (ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ; 2554.
 11. พิศิษฐ์ ศรีประเสริฐ. การบริหารสาธารณสุขไทยสู่สุขภาพสังคมที่ยั่งยืน : Nan model: เอกสารประชุมวิชาการฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช [อินเทอร์เน็ต]. 2554 [สืบค้นเมื่อ 2 พ.ย. 2558]. 1-10. แหล่งข้อมูล: <http://www1.si.mahidol.ac.th/nursing/sins/index.php/download/95-doc-sinsmeeting-2554>